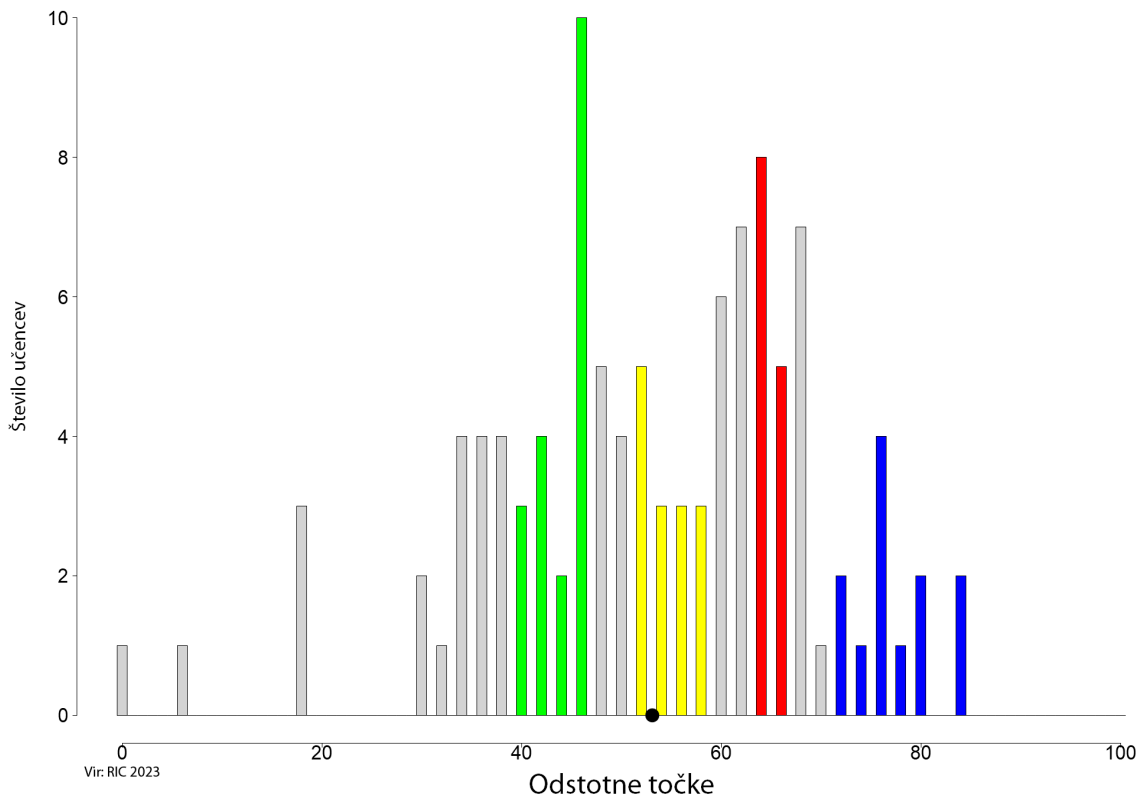

Predmetna komisija za nižji izobrazbeni standard – slovenščina
Opisi dosežkov učencev 9. razreda na nacionalnem preverjanju znanja

Porazdelitev točk pri predmetu SLOVENŠČINA (NIS) (NPZ, 9. razred, 2023, N = 108)

Slika: Porazdelitev točk pri slovenščini (NIS), 9. razred

ZELENO OBMOČJE

V zeleno območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo zgornjo mejo *spodnje četrtine dosežkov*.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje:

Dve nalogi v zelenem območju (4. in 7. – pet postavk) preverjata znanje na I. taksonomski stopnji (znanje, prepoznavanje) in ena (13. – ena postavka) na II. (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog:

V zelenem območju je največ nalog alternativnega tipa (tri postavke), nalog dopolnjevanja brez nabora (dve postavki) ter kratkih zaprtih odgovorov (ena postavka).

Učenci:

- v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo) – dopolnijo poved glede na prebrano besedilo (**nalogi 1.04.1 in 1.04.2**) ter se opredelijo, ali je podana trditev pravilna ali ne (**naloge 1.07.1, 1.07.2 in 1.07.4**);
- ob primerih usvajajo in utrjujejo rabo velike začetnice na začetku povedi in v znanih osebnih lastnih imenih, zemljepisnih in stvarnih lastnih imenih ter v svojilnih pridevnikih, izpeljanih iz lastnih imen bitij – ustrezno popravijo veliko začetnico v dani povedi (**naloga 1.13.1**).

Učenci v zelenem območju znajo poiskati nekaj bistvenih podatkov v prebranem neumetnostnem besedilu. V dani povedi ustrezno popravijo veliko začetnico.

Zgled: **naloga 1.04**

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje:

Tri naloge v zelenem območju (1., 2. in 4. – pet postavk) preverjajo znanje na I. taksonomski stopnji (znanje, prepoznavanje).

Tipi nalog:

V zelenem območju so naloge alternativnega tipa (dve postavki), naloge izbirnega tipa z več praviimi odgovori (dve postavki) ter naloga kratkega zaprtega odgovora (ena postavka).

Učenci:

- ločijo avtorja umetnostnega besedila od pripovedovalca – napišejo, kdo je avtor besedila (**naloga 2.01.1**);
- ločujejo glavne in stranske književne osebe ter utemeljijo svoje mnenje – med danimi osebami prepoznajo dve književni osebi, ki nastopata v prebranem besedilu (**nalogi 2.02.1 in 2.02.2**);
- obnovijo dogajanje – se opredelijo, ali so posamezne trditve, ki se nanašajo na bistvene podatke, pravilne ali ne (**nalogi 2.04.1 in 2.04.3**).

Učenci v zelenem območju znajo poiskati nekaj bistvenih podatkov v prebranem umetnostnem besedilu.

Zgled: **naloga 2.02**

RUMENO OBMOČJE

V rumeno območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo *med polovicama dosežkov*.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje:

Ena naloga (5. – ena postavka) preverja znanje na I. taksonomski stopnji (znanje, prepoznavanje), ena (10. – ena postavka) na II. (razumevanje, uporaba znanja) in ena (14. – ena postavka) na III. (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:

Naloge v rumenem območju so tipa kratkih zaprtih odgovorov (dve postavki) in kratkih polodprtih odgovorov (ena postavka).

Učenci:

- v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo) – iz besedila izpišejo podatek glede na podano zahtevo (**naloga 1.05.1**);
- ob zapisanih besedah, povedih in besedilih utrjujejo oz. spoznavajo in nadgrajujejo: zapis krajšav – pravilno razvežejo krajšavo prof. (**naloga 1.10.1**);
- v tistih vrstah besedil, ki jih ne le berejo, temveč tudi tvorijo, opazujejo in prepoznavajo značilno zgradbo in značilne jezikovne ter slogovne prvine. Svoje znanje o zgradbi in jezikovnih ter slogovnih značilnostih dane besedilne vrste nato uporabijo in nadgradijo tako, da tvorijo besedilo te vrste – napišejo vsebinsko ustrezno uradno pismo (odpoved naročnine) (**naloga 1.14.3**).

Učenci v rumenem območju znajo poiskati nekaj več bistvenih podatkov v prebranem neumetnostnem besedilu. Znajo razvezati krajšavo, ki jo pogosto uporabljajo, in zapisati vsebinsko ustrezno uradno pismo.

Zgled: **naloga 1.05**

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje:

Dve nalogi (3. in 4. – dve postavki) preverjata znanje na I. taksonomski stopnji (znanje, prepoznavanje).

Tipi nalog:

V rumeno območje sta se uvrstili naloga alternativnega tipa (ena postavka) ter naloga izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom (ena postavka).

Učenci:

- dogajalni prostor in čas povezujejo s temo umetnostnega besedila – izberejo ustrezen dogajalni prostor glede na besedilo (**naloga 2.03.1**);
- obnovijo dogajanje – opredelijo se, ali so posamezne trditve, ki se nanašajo na bistvene podatke, pravilne ali ne (**naloga 2.04.2**).

Učenci v rumenem območju znajo poiskati vse bistvene podatke v prebranem umetnostnem besedilu.

Zgled: **naloga 2.03**

RDEČE OBMOČJE

V rdeče območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo zgornjo mejo *tretje četrtine dosežkov*.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje:

Dve nalogi rdečega območja (3. in 7. – štiri postavke) preverjata znanje na I. taksonomski stopnji (znanje, prepoznavanje), ena (10. – ena postavka) na II. (razumevanje, uporaba znanja) in ena (14. – ena postavka) na III. (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:

V rdečem območju so naloge kratkega zaprtega odgovora (štiri postavke), kratkega polodprtega tipa (ena postavka) in alternativnega tipa (ena postavka).

Učenci:

- v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo) – poiščejo bistveni podatek (**naloge 1.03.1, 1.03.2 in 1.03.3**) ter se opredelijo, ali je podana trditev, ki se nanaša na posredni podatek, pravilna ali ne (**naloga 1.07.3**);
- ob zapisanih besedah, povedih in besedilih utrjujejo oz. spoznavajo in nadgrajujejo: zapis krajšav – pravilno razvežejo krajšavo dr. (**naloga 1.10.2**);
- v tistih vrstah besedil, ki jih ne le berejo, temveč tudi tvorijo, opazujejo in prepoznavajo značilno zgradbo in značilne jezikovne ter slogovne prvine. Svoje znanje o zgradbi in jezikovnih ter slogovnih značilnostih dane besedilne vrste nato uporabijo in nadgradijo tako, da tvorijo besedilo te vrste – pri pisanju upoštevajo vsaj tri značilnosti uradnega pisma (**naloga 1.14.1**).

Učenci v rdečem območju znajo poiskati večino bistvenih podatkov v prebranem neumetnostnem besedilu. Znajo razvezati vse dane krajšave in ob tvorjenju uradnega pisma upoštevati nekaj njegovih značilnosti.

Zgled: **naloga 1.03**

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje:

Ena naloga (6. – ena postavka) preverja znanje na I. taksonomski stopnji (znanje, prepoznavanje) in tri (7., 8. in 9. – pet postavk) na II. (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog:

Naloge rdečega območja so kratkega zaprtega odgovora (tri postavke), tipa povezovanja, razvrščanja in urejanja (dve postavki) ter izbirnega tipa z več pravilnimi odgovori (ena postavka).

Učenci:

- pri književni osebi prepoznajo več značajskih lastnosti (poimenovanih oz. razvitih v nazorno sliko) – pri nastopajočih prepoznajo eno od lastnosti (**naloga 2.06.2**) in pri glavni književni osebi dve od treh zahtevanih značajskih lastnosti (**nalogi 2.09.1 in 2.09.3**);
- opazujejo vzročno-posledično in časovno razmerje med dogodki v besedilu (v zgodbi) – dogajanje postavijo v ustrezno časovno zaporedje (**nalogi 2.07.1 in 2.07.2**);
- opazujejo in predstavijo vlogo slogovno zaznamovanih prvin v umetnostnem besedilu – razložijo pomen zahtevnejše besedne zveze (**naloga 2.08.1**).

Učenci v rdečem območju postavijo dogajanje v ustrezno časovno zaporedje. Znajo poiskati nekaj lastnosti nastopajočih in delno razumejo njihove čustvene odzive. Razumejo tudi nekaj zahtevnejših besednih zvez.

Zgledi: **naloge 2.07**

MODRO OBMOČJE

V modro območje spadajo naloge, ki so jih uspešno rešili učenci, katerih skupni dosežki pri slovenščini določajo mejo zgornje desetine dosežkov.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje:

Tri naloge (2., 6. in 8. – tri postavke) preverjajo znanje na I. taksonomski stopnji (znanje, prepoznavanje), ena (9. – ena postavka) na II. (razumevanje, uporaba znanja) in ena (14. – dve postavki) na III. (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:

Naloge modrega območja so tipa kratkega zaprtega odgovora (štiri postavke) ter kratkega polodprtega odgovora (dve postavki).

Učenci:

- v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo) – iz vira prepoznajo, kje je bilo besedilo objavljeno (**naloga 1.02.1**) ter prepisujejo bistven podatek glede na kriterij (**naloga 1.06.1**);
- v propagandnih besedilih prepoznajo sredstva prepričevanja (morebitno manipulativnost) – iz prebranega besedila razberejo en element reklame, s katerim sporočevalec spodbuja bralca k naročilu (**naloga 1.08.1**) in pojasnijo en način, kako oglaševalci usmerjajo pozornost potencialnih naročnikov (**naloga 1.09.1**);
- v tistih vrstah besedil, ki jih ne le berejo, temveč tudi tvorijo, opazujejo in prepoznavajo značilno zgradbo in značilne jezikovne ter slogovne prvine. Svoje znanje o zgradbi in jezikovnih ter slogovnih značilnostih dane besedilne vrste nato uporabijo in nadgradijo tako, da tvorijo besedilo te vrste – pri pisanju upoštevajo vse značilnosti uradnega pisma (**naloga 1.14.2**);
- svoja besedila členijo na odstavke, v njih upoštevajo pravopisna pravila, skrbijo za čitljivost in urejenost pisave ter se odločijo za pisanje s pisanimi ali tiskanimi črkami – samostojno tvorjeno besedilo zapišejo jezikovno in pravopisno pravilno (**naloga 1.14.4**).

Učenci v modrem območju izkazujejo branje z razumevanjem. Razumejo sestavo in osnovni namen reklamnega sporočila. Samostojno tvorijo vsebinsko ustrezno uradno pismo z vsemi značilnostmi, pri čemer upoštevajo tudi slovnična in pravopisna pravila.

Zgled: naloga 1.08

(V modro območje spada prva postavka naloge, druga pa v območje nad modrim.)

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje:

Ena naloga (6. – ena postavka) preverja znanje na I. taksonomski stopnji (znanje, prepoznavanje), ena (8. – ena postavka) na II. (razumevanje, uporaba znanja) in ena (10. – ena postavka) na III. (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:

Naloge modrega območja so tipa kratkega zaprtega odgovora (ena postavka), kratkega polodprtega odgovora (ena postavka) ter izbirnega tipa z več pravnimi odgovori (ena postavka).

Učenci:

- pri književni osebi prepoznajo več značajskih lastnosti (poimenovanih oz. razvitih v nazorno sliko) – pri nastopajočih prepoznajo vse njihove lastnosti (**naloga 2.06.1**);
- prepoznajo motive za ravnanje književnih oseb (povedo, zakaj je kdo kaj storil) – razložijo pomen dejanja glavnega junaka (**naloga 2.08.2**);
- po svojih zmožnostih pišejo dele izvirnih pripovednih besedil naslednjih vrst (pri tem upoštevajo njihove vrstne značilnosti, zgradbo, slog in slogovni postopek): basen, pripovedka (razlagalna), bajka, realistična kratka pripovedna proza, povest, ustno izročilo, ki so ga slišali/zbrali – zapišejo smiselno, zaokroženo in povezano besedilo v vsaj devetih povedih (**naloga 2.10.2**).

V modrem območju učenci znajo poiskati vse očitne lastnosti nastopajočih in že bolje razumejo namen njihovih dejanj. Znajo samostojno zapisati besedilo v danem obsegu.

Zgled: **naloga 2.08**

(V modro območje spada druga postavka, prva pa v rdeče območje.)

V to območje spadajo naloge, ki jih tudi učenci z najvišjimi dosežki niso rešili s 65-odstotno uspešnostjo.

Neumetnostno besedilo

Taksonomske stopnje:

Dve nalogi (1. in 8. – dve postavki) preverjata znanje na I. taksonomski stopnji (znanje, prepoznavanje) in štiri (9., 11., 12. in 13. – sedem postavk) na II. (razumevanje, uporaba znanja).

Tipi nalog:

V območju so naloge kratkega zaprtega odgovora (osem postavk) in izbirnega tipa z enim pravilnim odgovorom (ena postavka).

Učenci so manj uspešni pri:

- prepoznavanju dejstev in stališč v besedilih ter določitvi sporočila (temeljna ideja) – besedila niso prepoznali kot reklamo (**naloga 1.01.1**);
- prepoznavanju sredstev prepričevanja v propagandnih besedilih (morebitno manipulativnost) – iz prebranega besedila ne razberejo vseh elementov reklame, s katerimi sporočevalec spodbuja bralca k naročilu, (**naloga 1.08.2**) ter ne razumejo pomena vseh sredstev prepričevanja v besedilu (**naloga 1.09.2**);
- dodajanju knjižne besede z nasprotnim, enakim, ožjim in širšim pomenom ter iz iste besedne družine k besedam iz besedila – ne določijo korena pri besedah posameznih besednih družin (**nalogi 1.11.1 in 1.11.2**);
- prepoznavanju, ponazarjanju, poimenovanju (in preprostem definiranju) naslednjih jezikoslovnih izrazov (poleg tistih iz prvega in drugega VIO): prislov – iz povedi ne izpišejo krajevnega (**naloga 1.12.1**) in časovnega prislova (**naloga 1.12.2**);
- usvajanju in utrjevanju rabe končnih ločil (pike, vprašaja, klicaja) na koncu enostavnih povedi – ne uporabijo smiselno ustreznega končnega ločila v dani povedi (vprašaj) (**naloga 1.13.2**);
- členjenju svojih besedil na odstavke, v njih ne upoštevajo pravopisnih pravil, ne skrbijo za čitljivost in urejenost pisave ter se ne odločijo za pisanje s pisanimi ali tiskanimi črkami – dane povedi ne napišejo jezikovno pravilno (**naloga 1.13.3**).

Tudi najuspešnejši učenci nimajo obsežnejšega jezikovnega znanja in v prebranem reklamnem besedilu ne razumejo vseh sredstev prepričevanja.

Zgled: **naloga 1.12**

Umetnostno besedilo

Taksonomske stopnje:

Ena naloga (5. – ena postavka) preverja znanje na I. taksonomski stopnji (znanje, prepoznavanje), ena (9. – ena postavka) na II. (razumevanje, uporaba znanja) in ena (10. – dve postavki) na III. (analiza, sinteza in vrednotenje).

Tipi nalog:

V območju sta nalogi kratkega polodprtega odgovora (dve postavki) in kratkega zaprtega odgovora (dve postavki).

Učenci so manj uspešni pri:

- obnovi dogajanja – ne izpišejo pravilno vsebinsko ustrezne povedi (**naloga 2.05.1**);
- prepoznavanju več značajskih lastnosti (poimenovanih oz. razvitih v nazorno sliko) pri književni osebi – ne prepoznajo vseh lastnosti določene književne osebe (**naloga 2.09.2**);
- pisanju delov izvirnih pripovednih besedil naslednjih vrst (pri tem upoštevajo njihove vrstne značilnosti, zgradbo, slog in slogovni postopek): basen, pripovedka (razlagalna), bajka, realistična kratka pripovedna proza, povest, ustno izročilo, ki so ga slišali/zbrali – ne zapišejo vsebinsko ustreznega besedila (**naloga 2.10.1**) ter pri zapisu besedila ne upoštevajo slovničnih in pravopisnih pravil (**naloga 2.10.3**).

Tudi najuspešnejši učenci ne napišejo vsebinsko ustrezne obnove prebranega besedila, ki bi bila tudi slovnično pravilna. Prav tako ne znajo navesti lastnosti junakov, ki jih morajo razbrati iz njihove besedne in nebesedne komunikacije. Tudi iskane specifične vsebine, ki opisuje eno dejanje in jo lahko prepišejo iz besedila, ne najdejo ali pa pri prepisu niso dovolj natančni.

Zgled: **naloga 2.05.1**

Preglednica: Specifikacijska tabela, slovenščina (NIS), 9. razred

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenci:	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	
I. DEL (Neumetnostno besedilo: <i>Naročite se na revijo Bodi eko. Prirejeno po: https:// www.bodieke.si. Pridobljeno: 20. 10. 2022</i>)							
1	1.1	1	neumetnostno besedilo	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo);	M	I	nad modrim
2	2.1	1	neumetnostno besedilo	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo);	M	I	modro
3	3.1	1	neumetnostno besedilo	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo);	M	I	rdeče
	3.2	1	neumetnostno besedilo	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo);	M	I	rdeče
	3.3	1	neumetnostno besedilo	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo);	M	I	rdeče
4	4.1	1	neumetnostno besedilo	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo);	M	I	zelena
	4.2	1	neumetnostno besedilo	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo);	M	I	zelena
5	5.1	1	neumetnostno besedilo	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo);	M	I	rumena
6	6.1	1	neumetnostno besedilo	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo);	M	I	modro
7.a	7.1	1	neumetnostno besedilo	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo);	M	I	zelena
7.b	7.2	1	neumetnostno besedilo	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo);	M	I	zelena
7.c	7.3	1	neumetnostno besedilo	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo);	M	I	rdeče
7.d	7.4	1	neumetnostno besedilo	v besedilih prepoznajo dejstva in stališča ter določijo sporočilo (temeljno idejo);	M	I	zelena
8	8.1	1	neumetnostno besedilo	v propagandnih besedilih prepoznajo sredstva prepričevanja (morebitno manipulativnost);	M	I	modro
	8.2	1	neumetnostno besedilo	v propagandnih besedilih prepoznajo sredstva prepričevanja (morebitno manipulativnost);	M	I	nad modrim
9.a	9.1	1	neumetnostno besedilo	v propagandnih besedilih prepoznajo sredstva prepričevanja (morebitno manipulativnost);	S	II	modro
9.b	9.2	1	neumetnostno besedilo	v propagandnih besedilih prepoznajo sredstva prepričevanja (morebitno manipulativnost);	S	II	nad modrim
10	10.1	1	neumetnostno besedilo	ob zapisanih besedah, povedih in besedilih utrjujejo oz. spoznavajo in nadgrajujejo: zapis krajšav;	S	II	rumena
	10.2	1	neumetnostno besedilo	ob zapisanih besedah, povedih in besedilih utrjujejo oz. spoznavajo in nadgrajujejo: zapis krajšav;	S	II	rdeče
11.a	11.1	1	neumetnostno besedilo	k besedam iz besedila dodajajo knjižne besede z nasprotnim, enakim, ožjim in širšim pomenom ter iz iste besedne družine;	S	II	nad modrim
11.b	11.2	1	neumetnostno besedilo	k besedam iz besedila dodajajo knjižne besede z nasprotnim, enakim, ožjim in širšim pomenom ter iz iste besedne družine;	S	II	nad modrim

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenci:	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	
12	12.1	1	neumetnostno besedilo	prepoznajo, ponazarjajo, poimenujejo (in preprosto definirajo) naslednje jezikoslovne izraze (poleg tistih iz prvega in drugega VIO): prislov;	S	II	nad modrim
	12.2	1	neumetnostno besedilo	prepoznajo, ponazarjajo, poimenujejo (in preprosto definirajo) naslednje jezikoslovne izraze (poleg tistih iz prvega in drugega VIO): prislov;	S	II	nad modrim
13	13.1	1	neumetnostno besedilo	ob primerih usvajajo in utrjujejo rabo velike začetnice na začetku povedi in v znanih osebnih lastnih imenih, zemljepisnih in stvarnih lastnih imenih ter v svojilnih pridevnikih, izpeljanih iz lastnih imen bitij;	S	II	zelena
	13.2	1	neumetnostno besedilo	ob primerih usvajajo in utrjujejo rabo končnih ločil (pike, vprašaja, klicaja) na koncu enostavnih povedi;	S	II	nad modrim
	13.3	1	neumetnostno besedilo	svoja besedila členijo na odstavke, v njih upoštevajo pravopisna pravila, skrbijo za čitljivost in urejenost pisave ter se odločijo za pisanje s pisanimi ali tiskanimi črkami;	S	II	nad modrim
14	14.1	1	neumetnostno besedilo	v tistih vrstah besedil, ki jih ne le berejo, temveč tudi tvorijo, opazujejo in prepoznajo značilno zgradbo in značilne jezikovne ter slogovne prvine. Svoje znanje o zgradbi in jezikovnih ter slogovnih značilnostih dane besedilne vrste nato uporabijo in nadgradijo tako, da tvorijo besedilo te vrste;	S	III	zeleno
	14.2	1	neumetnostno besedilo	v tistih vrstah besedil, ki jih ne le berejo, temveč tudi tvorijo, opazujejo in prepoznajo značilno zgradbo in značilne jezikovne ter slogovne prvine. Svoje znanje o zgradbi in jezikovnih ter slogovnih značilnostih dane besedilne vrste nato uporabijo in nadgradijo tako, da tvorijo besedilo te vrste;	S	III	modro
	14.3	1	neumetnostno besedilo	v tistih vrstah besedil, ki jih ne le berejo, temveč tudi tvorijo, opazujejo in prepoznajo značilno zgradbo in značilne jezikovne ter slogovne prvine. Svoje znanje o zgradbi in jezikovnih ter slogovnih značilnostih dane besedilne vrste nato uporabijo in nadgradijo tako, da tvorijo besedilo te vrste;	S	III	nad modrim
	14.4	1	neumetnostno besedilo	svoja besedila členijo na odstavke, v njih upoštevajo pravopisna pravila, skrbijo za čitljivost in urejenost pisave ter se odločijo za pisanje s pisanimi ali tiskanimi črkami.	S	III	nad modrim

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenci:	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje
II. DEL (<u>Umetnostno besedilo</u> : Ferdo Godina: <i>Kozlarjev Izidor je prijel kačo z roko</i> . Mojca Gajšek: <i>Veselo naprej</i> ; berilo za 8. razred osnovne šole s prilagojenim programom in predmetnikom. Ljubljana: Jutro, 2000)						
1	1.1	1	umetnostno besedilo	ločijo avtorja umetnostnega besedila od pripovedovalca;	M	I zelena
2	2.1	1	umetnostno besedilo	ločujejo glavne in stranske književne osebe ter utemeljijo svoje mnenje;	M	I zelena
	2.2	1	umetnostno besedilo	ločujejo glavne in stranske književne osebe ter utemeljijo svoje mnenje;	M	I zelena
3	3.1	1	umetnostno besedilo	dogajalni prostor in čas povezujejo s temo umetnostnega besedila;	M	I rumena
4.a	4.1	1	umetnostno besedilo	obnovijo dogajanje;	M	I zelena
4.b	4.2	1	umetnostno besedilo	obnovijo dogajanje;	M	I rumena
4.c	4.3	1	umetnostno besedilo	obnovijo dogajanje;	M	I zelena
5	5.1	1	umetnostno besedilo	obnovijo dogajanje;	M	I nad modrim
6	6.1	1	umetnostno besedilo	pri književni osebi prepoznajo več značajskih lastnosti (poimenovanih oz. razvitih v nazorno sliko);	S	I modro
	6.2	1	umetnostno besedilo	pri književni osebi prepoznajo več značajskih lastnosti (poimenovanih oz. razvitih v nazorno sliko);	S	I rdeče
7	7.1	1	umetnostno besedilo	opazujejo vzročno-posledično in časovno razmerje med dogodki v besedilu (v zgodbi);	S	II rdeče
	7.2	1	umetnostno besedilo	opazujejo vzročno-posledično in časovno razmerje med dogodki v besedilu (v zgodbi);	S	II rdeče
8.a	8.1	1	umetnostno besedilo	opazujejo in predstavijo vlogo slogovno zaznamovanih prvin v umetnostnem besedilu;	S	II rdeče
8.b	8.2	1	umetnostno besedilo	prepoznajo motive za ravnanje književnih oseb (povedo, zakaj je kdo kaj storil);	S	II modro
9	9.1	1	umetnostno besedilo	pri književni osebi prepoznajo več značajskih lastnosti (poimenovanih oz. razvitih v nazorno sliko);	S	II rdeče
	9.2	1	umetnostno besedilo	pri književni osebi prepoznajo več značajskih lastnosti (poimenovanih oz. razvitih v nazorno sliko);	S	II nad modrim
	9.3	1	umetnostno besedilo	pri književni osebi prepoznajo več značajskih lastnosti (poimenovanih oz. razvitih v nazorno sliko);	S	II rdeče

Naloga	Točke	Vsebina	Cilj – učenci:	Standard znanja	Taksonomska stopnja	Območje	
10	10.1	1	umetnostno besedilo	po svojih zmožnostih pišejo dele izvirnih pripovednih besedil naslednjih vrst (pri tem upoštevajo njihove vrstne značilnosti, zgradbo, slog in slogovni postopek): basen, pripovedka (razlagalna), bajka, realistična kratka pripovedna proza, povest, ustno izročilo, ki so ga slišali/zbrali;	S	III	nad modrim
	10.2	1	umetnostno besedilo	po svojih zmožnostih pišejo dele izvirnih pripovednih besedil naslednjih vrst (pri tem upoštevajo njihove vrstne značilnosti, zgradbo, slog in slogovni postopek): basen, pripovedka (razlagalna), bajka, realistična kratka pripovedna proza, povest, ustno izročilo, ki so ga slišali/zbrali;	S	III	modro
	10.3	1	umetnostno besedilo	po svojih zmožnostih pišejo dele izvirnih pripovednih besedil naslednjih vrst (pri tem upoštevajo njihove vrstne značilnosti, zgradbo, slog in slogovni postopek): basen, pripovedka (razlagalna), bajka, realistična kratka pripovedna proza, povest, ustno izročilo, ki so ga slišali/zbrali.	S	III	nad modrim

LEGENDA:

Naloga: oznaka vsakega vprašanja/dela naloge/naloge; povzeto po preizkusu znanja, po *Navodilih za vrednotenje* in po programu za e-vrednotenje;

Točke: maksimalno število točk vprašanja/dela naloge/naloge;

Vsebina: vrsta besedila, z uporabo katere rešujemo vprašanje/del naloge/nalogo: neumetnostno besedilo oziroma umetnostno besedilo;

Cilj – učenci: cilj, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po učnem načrtu;

Standard znanja: standard znanja, ki ga preverja vprašanje/del naloge/naloga: M – minimalni, S – standard; povzeto po učnem načrtu;

Taksonomska stopnja (po Bloomu): taksonomska stopnja vprašanja/dela naloge/naloge: I – znanje in prepoznavanje, II – razumevanje in uporaba, III – analiza in sinteza ter vrednotenje;

Območje: območje, v katero se je uvrstilo/-a vprašanje/del naloge/naloga; povzeto po *Opisih dosežkov učencev 9. razreda pri NPZ-ju v prilagojenem izobraževalnem programu z NIS-om*.

Besedilo 1

Naročite se na revijo Bodi eko

Revija **Bodi eko** vam ponuja edinstven pogled v vsebine, kot so zdravje, lepota, naravne metode zdravljenja, aromaterapija, vrtnarjenje ter odnosi in sreča. Naročite se na revijo. Pomagala vam bo živeti bolj kakovostno, zdravo in srečno življenje.

V reviji boste našli tudi posebni tematski prilogi **Zdravje plus** in **Zdravi recepti**. V Zdravju plus objavljamo najnovejša dognanja in odkritja na področju zdravja ter se pogovarjamo z zdravniki in drugimi strokovnjaki. Zdrave recepte pa že poznate vsi ljubitelji kuhanja ter dobre, domače in zdrave hrane.

V času spremenjenih razmer so naši naročniki še dodatno spoznali, kako odlično je biti naročnik naše revije, saj jo prejmete v poštni nabiralnik, brez iskanja v trgovini ali trafiki. Vsebine, ki jih najdete v reviji Bodi eko, vam bodo v prihajajočih mesecih prišle še bolj prav kot do sedaj, zato postanite naročnik tudi vi.

KOT NAROČNIK BERETE REVISO CENEJE,
LAHKO PA SI IZBERETE TUDI DARILO!

Revija Bodi eko je že 10 let najbolj priljubljena revija za eko in zdrav življenjski slog.

DARILO ZA NAROČNIKE
Pametna zapestnica, ki beleži korake in porabo kalorij, srčni utrip

NAROČITE SE NA REVISO BODI EKO

Letna naročnina z 10-odstotnim POPUSTOM znaša 37,62 €.

(Prirejeno po: <https://www.bodieko.si>. Pridobljeno: 20. 10. 2022.)

Besedilo 2

Ferdo Godina

Kozlarjev Izidor je prijel kačo z roko
(odlomek)

Nekega dne je bilo od sile dolgčas. Nismo vedeli, kam bi šli na potep, ko je Kozlarjev Izidor odločil:

»Gremo nabirat jagode.«

In smo šli. Na robu gozda za vasjo je med visokimi rumenimi rožami zorelo mnogo jagod. Ko smo jih nabirali in jih zobali, smo si pripovedovali najbolj junaška dejanja, kar jih je kdo izmed nas izvršil. V tem zavpije Trajbarjev Andraž:

»Kača! Pomagajte!«

Skočil je čez rumene rože in stekel kakih petdeset metrov, da ga ne bi niti veter dohitel. Ko se je Andraž ustavil, mu je Izidor dejal:

»Kaj je treba vpiti, če najdeš kačo!«

Oprezno smo se bližali nevarnemu kraju. Tam smo res našli velikansko kačo. Bila je na ogromnem hrastovem štoru, zvita v klobčič. Brž ko nas je začutila, je dvignila glavo, se začela odmotavati in lesti med grmovje.

»To kačo sem včeraj z roko prijel,« reče Izidor zviška.

»Kako? Da si jo z roko prijel?« smo se začudili. Nobeden izmed nas še ni prijel kače z roko, kaj šele, da bi prijel tako pošast. Andraža je bilo sram, ker se je tako ustrašil. Vrnil se je k nam in začeli smo spet nabirati jagode. Kozlarjev Izidor pa je povedal, kako je prijel kačo z roko.

»Včeraj sem tu nabiral jagode. Prav to kačo sem našel na prav istem štoru in prav tako se je grela kakor danes. Tiho sem se ji približal in jo zgrabil za vrat.«

»Ni res,« je rekel Andraž.

»Sem torej lažnivec? Zdaj bi jo tudi prijel, če ne bi ti zavpil.«

»Kako je bilo potem, ko si kačo prijel?« smo vprašali Izidorja.

»Nič. Zvila se mi je okrog roke. Od jeze mi je kar naprej kazala jezik.«

»Kaj si napravil potem, ko se ti je zvila okrog roke?«

»Nič. Nesel sem jo domov.«

»Kaj si pa z njo počel?«

»Nič. Mleka sem ji dal, da se je napila, potem sem ji zavrtel prst pod nosom in copral:

»Čira, čara, naša Bara.

Rada je in rada spi.«

»Kaj je bilo potem?«

»Po teh besedah vsak človek in vsaka žival takoj zaspi. Kača je tudi zaspala. Dal sem jo v ogrado na travo in sem šel na pašo. Vrnila se je v gozd in prišla spet na štor.«

»Zakaj je nisi ubil?« vpraša Izidorja Andraž.

»Čemu?« pravi Izidor. »Kača prav tako rada živi kakor ti!«

To Izidorjevo dejanje je bilo najbolj junaško, kar smo si jih povedali tisto popoldne.

Jaz sem nekoliko za drugimi zaostal, ker sem se hotel prepričati, ali Izidor govori resnico. Začel sem ob poti iskati kuščarje. Kuščarji so dobrosrčne živalice, ki ne store nikomur nič žalega. Boječi so in beže v strahu pred človekom. Zato sem moral uporabiti precej zvijač, da sem enega za rep ujel. Obračal je glavo in me v smrtnem strahu gledal.

Začel sem Izidorja s kuščarjem neopazno zasledovati. Ker je bil z neko svojo junaško zgodbo spet zaposlen, sem mu kuščarja spustil v žep. Malo se mu je zazdelo, da v njegovem žepu ni vse v redu, zato je segel vanj. Privlekel je iz njega kuščarja.

»Kača! Pomagajte!« je klical na pomoč. Vrgel je kuščarja v grmovje in stekel kakih petdeset metrov, da ga ne bi niti veter dohitel.

»Aha, to je zdaj tvoja kača,« pravi Andraž in se mu smeje. Izidor bi pa rad svojo laž skril, zato mu odgovori: »Saj sem vedel, da je kuščar. Samo tebe sem oponašal.«

SLOVAR:

izvršiti – narediti, opraviti

coprati – čarati

zvijača – trik

(Vir: Mojca Gajšek: Veselo naprej: berilo za 8. razred osnovne šole s prilagojenim programom in predmetnikom. Ljubljana: Jutro, 2000.)

I. DEL**Preberi besedilo 1 in reši naloge.**

1. Poimenuj vrsto besedila, ki si ga prebral. Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Besedilo je seznam.
- B Besedilo je reklama.
- C Besedilo je naročilnica.
- D Besedilo je novica.

(1 točka)

2. Kje je bilo objavljeno besedilo?

(1 točka)

3. Iz besedila izpiši tri vsebine, s katerimi se bodo lahko seznanili bralci revije Bodi eko.

(3 točke)

1

4. Dopolni poved glede na prebrano besedilo.

Pomagala vam bo živeti bolj _____, zdravo in
_____ življenje.

(2 točki)

5. Izpiši, s kom se poleg zdravnikov še pogovarjajo ustvarjalci priloge Zdravje plus.

_____

(1 točka)

6. Prepiši naslov priloge, namenjene ljubiteljem kuhanja.

_____

(1 točka)

7. Ali so spodnje trditve glede na besedilo pravilne? Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI, če ni pravilna, obkroži NE DRŽI.

a)	Sporočevalec želi, da se naročimo na revijo.	DRŽI	NE DRŽI
b)	Revijo lahko dobimo le v trafiki ali trgovini.	DRŽI	NE DRŽI
c)	Revija obstaja že več kot sedem let.	DRŽI	NE DRŽI
d)	Letna naročnina na revijo Bodi eko je 36 evrov.	DRŽI	NE DRŽI

(4 točke)

8. Kaj poleg revije še ponuja sporočevalec, da bi bralce spodbudil k naročilu na revijo Bodi eko? Napiši dva primera.

(2 točki)

9. a) Čemu je poleg opisa revije dodana tudi slika?

---

b) Čemu so nekatere besede v besedilu zapisane z velikimi tiskanimi črkami?

(2 točki)

1

10. Spodaj zapisani krajšavi zapiši na daljši način (v razvezani obliki).

prof. _____

dr. _____

(2 točki)

11. Pri besedah posameznih besednih družin določi koren.

a) naročnik, prednaročilo, naročilnica, naročanje _____

b) zvon, zvonec, zvonjenje, pozvoniti _____

(2 točki)

12. Iz spodnje povedi izpiši dva prislova.

Naročite se še danes, če želite revijo prejemati domov.

Krajevni prislov: _____

Časovni prislov: _____

(2 točki)

13. V spodnji povedi popravi dve pravopisni napaki in napiši popravljeno poved.

Se nameravaš naročiti tudi na revijo lovec.

_____

_____

(3 točke)

2

II. DEL

Preberi besedilo 2 in reši naloge.

1. Napiši, kdo je avtor prebranega besedila.

_____

(1 točka)

2. Obkroži črko pred dvema književnima osebama, ki nastopata v prebranem besedilu.

- A Amadej.
- B Andrej.
- C Iztok.
- D Izidor.
- E Andraž.

(2 točki)

3. Kje je bila kača, ko so jo zagledali fantje? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Med zreliimi jagodami.
- B Na ogromnem hrastovem štoru.
- C Med visokimi rumenimi rožami.
- D Na travi v ogradi.

(1 točka)

4. Ali so spodnje trditve glede na besedilo pravilne? Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI, če ni pravilna, obkroži NE DRŽI.

a)	Ko je kača začutila fante, je dvignila glavo.	DRŽI	NE DRŽI
b)	Izidor je rekel, da mu je kača kar naprej kazala jezik.	DRŽI	NE DRŽI
c)	Izidor je rekel, da je najdeno kačo pustil v gozdu.	DRŽI	NE DRŽI

(3 točke)

5. Iz besedila izpiši poved, v kateri Izidor opisuje, kako je prijel kačo.

(1 točka)

6. S katerima besedama so v besedilu opisani kuščarji? Obkroži črko pred dvema pravilnima besedama.

- A Nevarni.
- B Dobrosrčni.
- C Boječi.
- D Pogumni.
- E Igrivi.

(2 točki)

2

7. Kako si sledijo dogodki v besedilu? Pravilno zaporedje dogodkov označi s številkami od 1 do 4.

___ Fantje so nabirali jagode in Andraž je zagledal kačo.

___ Izidor se je pohvalil, da je prejšnji dan kačo odnesel domov.

___ Izidorju so v žep podtaknili kuščarja, ki se ga je ustrašil.

___ Izidor je povedal, da je doma kači dal mleko in copral, da je zaspala.

(2 točki)

8. a) Razloži, kaj pomeni besedna zveza »da ga ne bi niti veter dohitel«.

_____

b) Razloži, zakaj so fantje Izidorjevo dejanje najprej imeli za zelo junaško.

_____

(2 točki)

9. Med naštetimi lastnostmi izpiši tri, ki opisujejo Andraža.

počasen, lažniv, osramočen, junaški, zbadljiv, bojazljiv

_____

_____

_____

(3 točke)

10. Ko je Andraž prišel domov, je bratu povedal, kaj je doživel na potepu s prijatelji. V najmanj devetih povedih napiši, kaj je Andraž povedal bratu. Besedilo naj bo smiselno povezano. Pazi na slovnična in pravopisna pravila.

(3 točke)